

Aquestes llengües retardatàries seran estigmatitzades sota rètols que indiquen una condició inferior a la de llengua: "patois", "dialecte"... Així, Otto Jespersen podrà dir que un "dialecte" és una variant lingüística que no ha triomfat, o, en la mateixa línia, Noam A. Chomsky definirà "dialecte" com a "llengua sense exèrcit". Les definicions directes i descarnades no lleven a la frase connexió amb la realitat, ans al contrari, ens la fan més present. Més viva i més ajustada.

El català es troba en aquella situació indefinida pròpia de les situacions de crisi (= canvi) i de conflicte (sense conflicte no hi ha canvi, ja se sap). Seguint l'esquema de José M. Sánchez Carrión (*vid. Un futuro para nuestro pasado*), el català es trobaria actualment en una situació intermèdia entre la de dialecte (variant lingüística que no ha triomfat, llengua sense exèrcit) i la llengua nacional (mitjà normal d'intercomunicació entre els membres d'una comunitat nacional).

Això s'esdevé tant dins el propi territori nacional, com dins les estructures estatals on es troba inserida la nostra nació, com en el context general europeu, on resulta força evident el confinament de totes les llengües que no han esdevingut llengües estatals.

La normalització de la llengua catalana s'haurà d'entendre, doncs, com un element directament lligat amb el progrés de la nació catalana en el conjunt de la Humanitat. Lligar la idea de progrés amb la defensa de la diversitat, en un món plural, constitueix un dels reptes intel·lectuals bàsics de la Catalunya del present.

NOTA:

Bernat Joan i Marí és autor d'un llibre amb el mateix títol d'aquest article (Editorial Sifre. Eivissa, 1991), on l'autor ens ofereix una exposició molt més extensa sobre el tema.

AMB LA PLOMA O L'ESPRAI, CAL ESTENDRE L'ÚS DEL CATALÀ

Jordi Arnal i Roura (Vilanova i la Geltrú)

La defensa d'un model de llengua catalana genuïna i lliure d'interferències espanyolitzadores —en estructura i lèxic— ha caracteritzat fins avui la feina iniciada per *Llengua Nacional*. El motiu és ben clar: calia

—i cal— donar resposta als intents de desnaturalitzar la llengua que han protagonitzat els partidaris de l'anomenat català "light", els objectius i intencions dels quals ja han estat específicadament recollits en les planes d'aquesta Revista.

Malgrat la reconeguda importància que té el model de llengua, un dels principals reptes que —al meu veure— té plantejats avui *Llengua Nacional* és potenciar la seva secció d'extensió d'ús. I això vol dir, en certa manera, recuperar l'esperit i la línia d'actuació que van caracteritzar entitats com els *Grups de Defensa de la Llengua*, a mitjan anys vuitanta.

És important que *Llengua Nacional* es plantegi actes de catalanització per mitjà d'accions directes al carrer. L'esprai pot ésser una eina tant o més eficaç que la ploma, i en tot cas, són eines que es complementen perfectament en el nostre procés de normalització lingüística. D'altra banda, s'ha demostrat a bastament que moltes empreses públiques o privades no hi mostren cap interès directe. En conseqüència, considero que la primera prioritat de *Llengua Nacional* ha d'ésser d'ampliar l'ús de la llengua pròpia de Catalunya sense estalviar cap mètode pacífic que esdevingui útil i en la línia del contingut de campanyes com la de "Català, única llengua oficial".

Des de *Llengua Nacional* s'ha de dir ben fort que és preferible per a la societat catalana l'hegemonia d'un català incorrecte (sempre serem a temps de corregir-lo) que no pas d'un espanyol correcte. Si bé és cert que en situacions de diglòssia com la nostra l'empobriment de la llengua és el primer pas cap a la plena substitució, no és menys cert que en les actuals circumstàncies en què es troba el català a diferents zones del nostre territori lingüístic i nacional (Alacant ciutat, l'Horta de València, Catalunya Nord, zones del Barcelonès i Baix Llobregat,...), és preferible l'hegemonia d'un model de català no genuí —que sempre serà més fàcil de normalitzar— que no pas l'aclaparadora hegemonia d'una llengua estrangera, ja que invertir un procés de substitució lingüística consumat és sempre una feina complexa que requereix d'un poder polític fort al darrere (normalment un estat independent) i d'un relleu generacional dels parlants.